

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Agricultura,
Ramaderia i Pesca

Direcció General de Producció
Agrícola i Ramadera

PAYSANDISIA ARCHON: RECOMANACIONS ENFRONT DE L'ERUGA BARRINADORA DE LES PALMERES

Paysandisia archon, lepidòpter de la família Castniidae, és originari d'Amèrica del Sud les larves del qual s'alimenten de les palmeres. La primera detecció a Europa va ser a França i Itàlia en 1998-99. A Espanya es va detectar per primera vegada a Catalunya al maig de 2002, i en la Comunitat Valenciana al juny d'aqueix mateix any.

descripció de l'insecte

El seu cicle biològic és anual, encara que en determinades condicions podria ser bianual. L'adult és una papallona de 8-10 cm que realitza la posada en la corona i entre les fibres exteriors del terç superior del tronc de la palmera. Els ous s'assemblen a un gra d'arròs, de 4-5 mm de llarg i color ivori. En fer eclosió, la larva posseeix un color blanc-rosat, cerca la zona més tendra i comença a alimentar-se de l'ull de la palmera, barrinant una galeria per l'interior del tronc.

la fase larvària pot durar entre 11 i 21 mesos després dels quals la larva, que pot arribar a aconseguir fins a 9 mm de longitud, forma el capoll amb fibres de la pròpia palmera prop de la superfície exterior de la palmera per a, després de passar per l'estadi de crisàlida, transformar-se en adult i poder eixir a l'exterior i reiniciar el cicle.

principals espècies de palmeres afectades

P. archon és una plaga de palmeres molt polífaga, sent les espècies més sensibles a aquesta plaga *Trachycarpus fortunei* i *Chamaerops humilis*, així com *Phoenix canariensis* i *Phoenix dactylifera*.

No obstant això, encara que en menor mesura, també afecta a *Syagrus romanzoffiana*, *Washingtonia filifera*, *Washingtonia robusta*, *Phoenix reclinata*, *Phoenix roebelenii*, *Livistona spp.* o *Brahea armata*.

simptomatologia i danys

Els símptomes varien segons l'espècie afectada, sent un símptoma més comú i apreciable a simple vista la fibra endurida tapant les galeries realitzades per l'eruga.

Altres símptomes són la presència d'orificis disposats en forma de ventall en les fulles, galeries en el raquis de les fulles, i fins i tot, en algunes ocasions, apareix el tronc de la palmera inclinat. També és possible a vegades confirmar la detecció de *P. archon* per la presència de exuvís (la muda que deixa després de completar la metamorfosi a adult) sobreixint del tronc de la palmera.

Pel fet que els símptomes es mostren amb una certa demora després de la infestació de la palmera, cal tindre en compte la possibilitat de tindre palmeres afectades sense simptomatologia visible.

Depenent de la grandària de la palmera, del temps transcorregut des de la infestació i del nombre d'erugues en el seu interior, aquestes poden arribar a causar la mort de la planta.

tractaments insecticides químics i biològics

Per a la realització de tractaments fitosanitaris és necessari tindre en compte les condicions d'ús indicades en les fitxes de registre tal com indica el RD 1311/2012 d'ús sostenible de fitosanitaris, i és important ajustar-se al seu àmbit d'aplicació autoritzat. Actualment estan autoritzades les següents matèries actives contra lepidòpters en palmàcies ornamentals:

Donades les freqüents actualitzacions en el Registre de Productes Fitosanitaris del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació, és convenient consultar-lo en el següent enllaç:

<https://servicio.mapa.gob.es/regfiweb#>

Matèria activa	Autoritzada en Parcs i jardins
ACEITE DE COLZA 0,825% + PIRETRINAS 0,018%	SÍ
ACEITE DE COLZA 82,53% + PIRETRINAS 0,459%	SÍ
AZADIRACTIN 2,6%	NO
BACILLUS THURINGIENSIS KURSTAKI (CEPA ABTS-351)	NO
BACILLUS THURINGIENSIS KURSTAKI (Cepa SA-11)	NO
BEAUVERIA BASSIANA (cepa 147)	SÍ
DELTAMETRIN 1,5%	SÍ
DELTAMETRIN 10%	NO
DELTAMETRIN 2,5%	NO
DELTAMETRIN 2,5% [EC] P/V	NO
EMAMECTINA 0,855%	NO
ESFENVALERATO 2,5%	NO

A més dels productes fitosanitaris insecticides existeixen altres mitjans de defensa fitosanitària (MDF) que inclouen Organismes de Control Biològic com el nematode entomopatogen *Steinernema carpocapsae*, que s'ha mostrat útil per al control de *Paysandisia archon*.

Tenint en compte el cicle de vida de *P. archon*, en el qual el vol dels adults i la posada es produeixen entre abril i novembre, aquest és el període en el qual la realització de tractaments preventius és més necessària.

És important tindre en compte que els tractaments de palmeres realitzats en la via pública han de ser senyalitzats d'acord amb la "Ordre conjunta de 17 d'octubre de 1990 de les Conselleries d'Agricultura i Pesca i de Sanitat i Consum, per la qual es regula la informació obligatòria en determinades aplicacions de plaguicides d'ús fitosanitari, DOGV núm. 1437" i conforme al RD 1311/2012.

recomanacions

Per a mantindre les palmeres lliures de *P. archon* és important conèixer el nivell de presència de la plaga en l'entorn i si escau valorar la realització de tractaments amb algun dels productes indicats. També és important la revisió periòdica de les palmeres per a poder detectar la plaga al més prompte possible.

En casos d'infestacions severes és convenient talar les palmeres i fer una adequada gestió de les restes per a la seua destrucció, preferentment mitjançant triturat en instal·lacions indicades per a això.

passaport fitosanitari

La comercialització de les palmeres entre professionals ha de realitzar-se obligatòriament amb Passaport Fitosanitari, que consisteix en una etiqueta que sempre ha d'anar amb les plantes (unitat comercial) i és recomanable que també figure en el document d'acompanyament, que serveix com a garantia que han sigut produïdes per entitats inscrites en el Registre d'Operadors Professionals de Vegetals i que han sigut sotmeses als pertinents controls i tractaments fitosanitaris abans de la seua circulació:

- A - Nom botànic (varietat opcional)
- B - N° de Registre de l'Operador Professional
- C - Codi traçabilitat
- D - Codi país d'origen

